

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem samt vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem. Lagen ansluter sig till medlemskapet i Europeiska unionen. I och med lagen genomförs för Finlands del den av rådets förordning förutsatta rätten för tjänstemän och tillfälligt anställda i Europeiska gemenskaperna att, om de så önskar, överföra intjänad arbetspensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i en medlemsstat och Europeiska gemenskapernas pensionssystem.

Bestämmelserna i förordningen är lagstiftning som gäller som sådan, och Finland har skyldighet att skapa ett förfarande som möjliggör överföring av pensionsrätt till Europeiska gemenskapernas pensionssystem.

Enligt förslaget skall principerna för beräkning av kapitalvärdet på den pensionsrätt som överförs fastställas i lagen. Dessutom definieras i lagen de situationer när en återföring av pensionsrätten är möjlig, om tjänstgöringen i Europeiska gemenskaperna

för den som överför pensionsrätten upphör utan att personen på basis av sin tjänstgöring får fribrevsrätt inom Europeiska gemenskapernas pensionssystem.

Likaså definieras rättsverkningarna i fråga om behandlingen inom pensionssystemet i Finland av dels pensionsrättigheter som överförts, dels pensionsrättigheter som återförs.

Enligt förslaget skall pensionsskyddscentralen sköta de uppgifter som förbindelseorgan som överföringen av pensionsrätt förutsätter.

I lagen ges social- och hälsovårdsministeriet rätt att träffa en sådan överenskommelse med Europeiska gemenskapernas administration som genomförandet av överföringsrätten förutsätter.

I propositionen ingår dessutom förslag till sådana ändringar som behövs i arbetspensionslagarna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Finland blev medlem av Europeiska unionen den 1 januari 1995. Efter detta har också finländare kunnat anställas vid Europeiska gemenskapernas institutioner. De som väljs för tjänstgöring i institutionerna är huvudsakligen rätt unga, yngre än 35 år, och de har följaktligen hunnit med en förhållandevis kort tjänstgöring som berättigar till pension. Till de högre tjänsterna väljs också äldre personer som redan har bakom sig en lång bana som ämbetsman eller arbetstagare och som har hunnit skaffa sig en betydande pensionsrätt i det finländska arbetspensions-systemet.

Med tanke på en persons pensionsskydd kan det visa sig vara ofördelaktigt att övergå till arbete i ett annat land, vilket beror på att systemen i de olika länderna avviker från varandra och inte har samordnats. För samordning av systemen för social trygghet i Europeiska gemenskapernas medlemsstater har utfärdats rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen. Förordningen gäller dock inte sådana anställda som flyttar mellan medlemsstaterna och Europeiska gemenskapernas institutioner. Om anställningsvillkoren för tjänstemän och tillfälligt anställda i Europeiska gemenskaperna, t.ex. om pensionsskyddet, bestäms i rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68 om fastställande av tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i dessa gemenskaper samt om införande av särskilda tillfälliga åtgärder beträffande kommissionens tjänstemän, nedan personalförordningen, och i bilagorna till den. Enligt bestämmelserna i personalförordningens bilaga VIII, i vilken pensionssystemet för de anställda i Europeiska gemenskaperna fastställs, skall en tjänsteman som tillträder en tjänst i Europeiska gemenskaperna alltid, om han så önskar, ha rätt att överföra de pensionsrättigheter han intjänat i det nationella systemet (ålders- och familjepension; i den svenska översättningen av tjänsteföreskrifterna benämnd avgångs-

och efterlevandepension) till gemenskaperna. Enligt bestämmelserna i personalförordningen är det obligatoriskt för medlemsstaterna att skapa ett system för pensionsöverföring. För den som tillträder en tjänst i Europeiska gemenskaperna är överföringen av pensionsrättigheterna frivillig.

Överföringen av pensionsrätten görs så att ett kapitalvärde som motsvarar den intjänade pensionsrätten överförs. På basis av det överförda beloppet beräknas i Europeiska gemenskaperna enligt dess pensionsregler motsvarande intjänad pension, vilket utgör extra intjänandetid som beaktas när pension eller avgångsvederlag enligt personalförordningen fastställs.

Enligt förslaget kan överföringen gälla pensionsrätt som en person har intjänat på basis av arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller företagaverksamhet. Beloppet av den pensionsrätt som överförs motsvarar pensionsrättens försäkringstekniskt beräknade kapitalvärde. Enligt förslaget kan också registrerade tilläggsförmåner överföras. Rätt till folkpension kan enligt förslaget inte överföras.

Enligt bestämmelserna i bilaga VIII till personalförordningen har en person som lämnar sin tjänst i Europeiska gemenskaperna rätt att till det nya pensionssystemet överföra det försäkringstekniska värdet på de rättigheter till ålderspension som han intjänat i gemenskaperna (fondöverföring). En förutsättning för fondöverföringen är dock att det administrativa organet för det nya systemet, t.ex. en medlemsstat i Europeiska unionen, har träffat en överenskommelse med gemenskapernas administration. Om en person är anställd vid Europeiska gemenskaperna i kortare tid än tio år, uppkommer för honom inte fribrevsrätt inom Europeiska gemenskapernas pensionssystem. Enligt bestämmelserna i personalförordningen har personen då rätt till avgångsvederlag, om den ovan nämnda fondöverföringen inte blir tillämplig.

Enligt förslaget tryggas pensionsskyddet för en person i en sådan situation, då tjänstgöringen i gemenskaperna upphör innan fribrevsrätt inom Europeiska gemenskapernas pensionssystem uppkommer för honom,

genom att den del av avgångsvederlaget som motsvarar den pensionsrätt som i tiderna överfördes till gemenskapernas pensionssystem kan återföras till arbetspensionssystemet i Finland. Alternativt kan personen till arbetspensionssystemet i Finland återföra ett försäkringstekniskt beräknat kapitalvärde som motsvarar hela den pensionsrätt som uppkommit till följd av tjänstgöringen i Europeiska gemenskaperna. En förutsättning för återföringen är att personen har överfört pensionsrätt från Finland till gemenskapernas system och före överföringen med pensionsskyddscentralen ingått avtal om återföring av pensionsrätten.

2. Nuläge

2.1. Europeiska gemenskapernas pensionssystem

Allmänt

Om anställningsvillkoren för tjänstemän och tillfälligt anställda vid Europeiska gemenskapernas institutioner, t.ex. om pensionerna, bestäms i personalförordningen.

Enligt bestämmelserna i personalförordningen betalas av Europeiska gemenskapernas pensionssystem avgångs-, invaliditets-, efterlevande- och barnpensioner. För anställda vid en institution i Europeiska gemenskaperna är åldern för ålderspension 60 år, och den fulla pensionen är 70 % av den sista grundlönen i den löneklass till vilken personen sist har hört i minst ett års tid. Full pension intjänas på 35 år.

I Europeiska gemenskapernas pensionssystem finns inte någon sådan efterkarensid som i pensionssystemet i Finland, på basis av vilken till den intjänade pensionen i vissa fall kan hänföras tiden från pensionsfallet fram till den tidpunkt då pensionsåldern uppnås också efter att arbetsförhållandet upphört. En person som lämnar sin tjänst i Europeiska gemenskaperna förlorar således omedelbart sin rätt att få t.ex. invaliditetspension på basis av tjänstgöringen i gemenskaperna, om arbetsförmågan börjar först efter att anställningsförhållandet har upphört.

Rätten till fribrevspension som motsvarar tjänstgöring inom Europeiska gemenskaperna uppkommer först när tjänstgöringen har pågått under en tio år lång väntetid. En an-

ställd i gemenskaperna som fyller 60 år har dock rätt till ålderspension också om väntetiden på tio år inte uppfylls.

I bilaga VIII till personalförordningen finns också bestämmelser om att en tjänsteman eller tillfälligt anställd som tillträder en tjänst i gemenskaperna, om han så önskar, kan överföra den pensionsrätt han intjänat i det nationella pensionssystemet till gemenskaperna. Likaså kan det vara möjligt att överföra intjänad pensionsrätt till ett nytt system efter att arbetsförhållandet upphört. Syftet med bestämmelserna är att på detta sätt säkerställa att den intjänade pensionsrätten bibehålls i sådana situationer då en person överförs från gemenskapernas pensionssystem till pensionssystemet i en medlemsstat eller vice versa.

Överföring till gemenskapernas pensionssystem

I artikel 11.2 i bilaga VIII till personalförordningen bestäms om rätten för en person som tillträder en tjänst i gemenskaperna att överföra det försäkringstekniska värdet på pensionsrätt som han intjänat i det nationella systemet till Europeiska gemenskapernas pensionssystem. Överföringen är frivillig för den som tillträder en tjänst i gemenskaperna, medan skapandet av ett överföringssystem däremot är obligatoriskt för medlemsstaterna och på så sätt förpliktande för en medlemsstat att denna skall göra sådana ändringar i lagstiftningen att överföring möjliggörs.

Överföring från gemenskapernas pensionssystem

I artikel 11.1 i bilaga VIII till personalförordningen bestäms om rätten för en person som lämnar sin tjänst i gemenskaperna att överföra det försäkringstekniska värdet på den ålderspensionsrätt som han intjänat i gemenskapernas tjänst till pensionssystemet i det nya tjänstgöringslandet (fondöverföring), förutsatt att utbetalningen av pensionen inte har börjat. En fondöverföring kommer dock i fråga endast om mottagandet har möjliggjorts i medlemsstatens pensionssystem. Finns det ingen sådan överföringsrätt i medlemsstatens pensionssystem, blir den pensionsrätt som personen intjänat i Europeiska gemenskapernas tjänst kvar i gemenskapernas pensionssystem som fribrevspension.

Om fribrevsrätt inom gemenskapernas pensionssystem inte har uppkommit för en person och fondöverföring inte blir tillämplig, betalas till honom dock avgångsvederlag.

I artikel 12 i bilaga VIII till personalförordningen bestäms om en persons rätt till avgångsvederlag i en situation då han lämnar sin tjänst i gemenskaperna innan han har hunnit få rätt till fribrevspension i gemenskaperna på basis av tjänstgöringen. Avgångsvederlaget grundar sig dels på försäkringsavgifterna för personen i fråga, dels på kapitalvärdet på de pensionsrättigheter som eventuellt överförs till gemenskapernas pensionssystem vid anställningens början, och dessutom delvis också på tjänstgöringstidens längd.

2.2. Arbetspensionslagstiftningen i Finland

Vid överföringen av pensionsrätt enligt personalförordningen är det fråga om ett nytt förfarande inom pensionssystemet i Finland. I vårt nationella pensionssystem har det inte funnits något behov av att överföra pensionsrättigheter, eftersom fribrevsrätt till intjänade förmåner uppkommer nästan genast hos oss.

Sådant pensionsskydd som personer som flyttar från Finland intjänat i Finland är bra skyddat också under den tid en person tjänstgör utanför Finland. Detta beror dels på att väntetiderna inom pensionssystemet är korta, dels på att de intjänade pensionsrättigheterna bevaras som fribrevspensioner, skyddade genom indexjusteringar.

För överföringen av pensionsrättigheter måste man skapa både ett system för den praktiska överföringen och ett förfarande enligt vilken värdet av pensionsrätt som intjänats i Finland fastställs. Ett särskilt förfarande måste också skapas för behandlingen av pensionsrätt som återförs till pensionssystemet i Finland när tjänstgöringen i gemenskaperna upphör.

Den försäkringsmatematik som tillämpas inom hela arbetspensionssektorn baserar sig huvudsakligen på de allmänna beräkningsprinciperna enligt lagen om pension för arbetstagare (395/1961, APL). Därför baserar sig de kapitalvärdeskoefficienter som används vid överföringen av pensionsrättigheter enligt förslaget på de allmänna beräkningsgrunderna enligt APL.

Vid överföringen av pensionsrättigheter skall kapitalvärdeskoefficienterna motsvara ett system med full fondering. Inom arbetspensionssystemen i Finland tillämpas högst partiell fondering. Därför finns det inte några direkta beräkningsgrunder för överföringen av pensionsrättigheter, utan sådana skall göras upp särskilt.

2.3. Läget i fråga om överenskommelser om överföring i andra medlemsstater

För genomförande av bestämmelserna i personalförordningen kan en medlemsstat träffa en överenskommelse med kommissionen, eftersom artikel 11 i bilaga VIII till personalförordningen inte täcker alla de omständigheter som hänför sig till överföringen. I detta nu har alla de gamla medlemsstaterna färdigställt sina regler om överföringen. I fråga om de nya medlemsstaterna är förhandlingarna med Österrike klara, och en proposition som gäller överföringen kommer inom kort att avlåtats till Österrikes parlament. I Sverige håller man på att färdigställa en rapport på basis av vilken en proposition kommer att beredas.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Allmänt

Överföringen av pensionsrättigheterna kommer i praktiken att gälla en rätt liten krets. Det är därför motiverat att det system som personalförordningen förutsätter sätts i kraft så, att de ändringar som överföringen av pensionsrättigheter förutsätter orsakar så få ändringar som möjligt i den nuvarande arbetspensionslagstiftningen och det nuvarande pensionssystemet. Systemet för överföring skall också utformas så, att ställningen för en person som övergår i gemenskapens tjänst är så likadan som möjligt som den ställning han skulle ha om han skulle byta arbetsplats i Finland. Ett syfte med överföringssystemet är också att säkerställa att en person som lämnar sin tjänst i Europeiska gemenskaperna bibehåller sin rätt till pension också i sådana situationer när han inte får fribrevsrätt i gemenskaperna på basis av sin tjänstgöring. Dessutom försöker man i dessa situationer med överföringssystemets hjälp säkerställa att en pensionsrätt som i

tiderna överförs från Finland kan återföras till pensionssystemet i Finland.

För att bestämmelserna i personalförordningen skall kunna genomföras måste man utveckla en metod för dels överföringen, dels fastställandet av innehållet i den pensionsrätt som överförs, dvs. för hur värdet på pensionsrätt som intjänats i Finland skall beräknas. Likaså förutsätter behandlingen av pensionsrätt som återförs att ett helt nytt förfarande skapas inom arbetspensionssystemet.

Pensionsrättigheter som överförs från pensionssystemet i Finland

Överföringsrätten begränsas i förslaget till att gälla sådana grundpensioner och registrerade tilläggspensioner som grundar sig på arbete och på basis av vilka fribrevsrätt uppstår, samt arbetspensionstillägg. Överföringsrätten gäller således inte folkpension, som grundar sig på boende. Den pensionsrätt som överförs från Finland är den pensionsrätt som intjänats vid den tidpunkt när överföringsbeloppet beräknas.

Europeiska gemenskaperna förutsätter att värdet på den pensionsrätt som överförs beräknas på basis av ålders- och familjepensionsrätten. I pensionsrätten enligt det finländska arbetspensionssystemet ingår också andra pensionsslag. En överföring av pensionsrätten så, att från pensionssystemet i Finland endast skulle överföras ålders- och familjepensionsrätten medan de övriga pensionsrättigheterna skulle bli kvar, är inte önskvärd med tanke på det överföringssystem som eftersträvas, dvs. ett system som är så enkelt som möjligt att genomföra.

Förmånerna enligt pensionssystemet i Finland bildar en helhet, och därför föreslås det att värdet på pensionsrätt som överförs från Finland skall beräknas så, att i det ingår en persons hela pensionsrätt. Efter överföringen kvarstår i det finländska pensionssystemet inga pensionsrättigheter från tiden före den tidpunkt då överföringsbeloppet beräknats.

Till den del en person efter överföringen vid sidan av tjänstgöringen i Europeiska gemenskaperna har gamla tjänstgöringsperioder som fortsätter eller nya tjänstgöringsperioder som börjar senare, vilka försäkrats i det finländska pensionssystemet, intjänar han på basis av dem ny pensionsrätt enligt det finländska pensionssystemet. Sådan pensions-

rätt kan enligt Europeiska gemenskapernas rättsakter inte längre särskilt överföras till gemenskapernas pensionssystem. Överföringen kan göras endast en gång, och den gäller pensionsrätt som intjänats före den tidpunkt då överföringsbeloppet beräknats.

Fastställandet av pensionsrättens värde på det sätt som krävs inför överföringen, är en ny och obekant uppgift inom det finländska arbetspensionssystemet. Överföringsbeloppet skall motsvara det försäkringsmatematiska värdet på den intjänade pensionsrätten. Överföringsbeloppet fås genom att det sammanlagda beloppet av intjänade fribrev multipliceras med kapitalvärdecoefficienten vid tidpunkten för överföringen. Pensionsrättens kapitalvärde är beroende av en persons ålder vid den tidpunkt när överföringsbeloppet beräknas. Med kapitalvärde avses det belopp som man skulle vara tvungen att betala i form av en engångssumma för att en pension som motsvarar de överenskomna pensionsrättigheterna skulle kunna bekostas, när avkastningen av det placerade beloppet beaktas. Enligt pensionsrättigheterna i det finländska arbetspensionssystemet skall fonderingen således täcka ålderspension från 65 års ålder livet ut, invalidpension i fall av arbetsoförmåga samt familjepension vid föräldraledarens död.

Kapitalvärdena fastställs i grunderna för beräkning av överföringen av pensionsrätten. I det finländska arbetspensionssystemet har de nödvändiga kapitalvärdena inte fastställts i fråga om grundpensionsskyddet. Särskilda beräkningsgrunder måste således utarbetas för överföringen. Vid utformningen av beräkningsgrunderna har man använt de allmänna beräkningsgrunderna enligt APL samt beräkningsgrunderna inom APL-tilläggspensionssystemet i tillämpliga delar.

Efter överföringen har personen inte i Finland några fribrevsrättigheter från tiden före den tidpunkt då överföringsbeloppet beräknades. Intjäningsens historidata med pensionslagar, uppgifter om arbetsförhållanden och om pensionslön sparas dock.

Enligt förslaget skall den som ansöker om överföring vid överföringen ingå avtal med pensionsskyddscentralen om återföring av pensionsrätten. Ingåendet av avtal är ett villkor för att pensionsrätten skall kunna återföras från Europeiska gemenskaperna. I avtalet ger den som ansöker om överföringen Europeiska gemenskapernas administration

fullmakt att av avgångsvederlaget till det finländska pensionssystemet betala en sådan del som motsvarar kapitalvärdet på det belopp som tidigare överförts från Finland. Att avtal ingås är också en förutsättning för återföring av pensionsrätten genom fondöverföring.

Återföring av pensionsrätt till pensionssystemet i Finland

Enligt förslaget har en person vars tjänstgöring i Europeiska gemenskaperna upphör utan att fribrevsrätt i gemenskaperna uppkommer för honom, om han innan pensionsrätten överförts har ingått avtal med pensionsskyddscentralen om återföring av pensionsrätten, rätt till återföring av pensionsrätten till det finländska arbetspensionssystemet. Av det avgångsvederlag som Europeiska gemenskaperna betalar återbördas till det finländska pensionssystemet den andel som motsvarar kapitalvärdet på de pensionsrättigheter som tidigare överförts till Europeiska gemenskapernas pensionssystem från det finländska pensionssystemet. På detta sätt tryggas att en arbetstagare inte själv får fri tillgång till kapitalvärdet på pensionsrätten i Finland. På basis av det kapitalvärde som återförs beräknas och registreras fribrevspensionsrätt för personen.

Dessutom har det i förslaget ansetts ändamålsenligt att en person skall ha rätt till återföring av pensionsrätten i form av fondöverföring. Till det finländska pensionssystemet återförs då, utöver den pensionsrätt som överförts från Finland, pensionsrätt som intjänats i gemenskapernas tjänst. Återföringen gäller också då endast situationer då för en person inte har uppkommit rätt till fribrevspension i gemenskapernas pensionssystem. Dessutom förutsätts det att personen före överföringen av pensionsrätten till gemenskapernas pensionssystem har ingått avtal med pensionsskyddscentralen om återföring av pensionsrätten.

En återföring är motiverad i dessa situationer, eftersom personen, när ersättning för pensionsrätten betalas till honom, på grund av den långa väntetid som tillämpas inom gemenskaperna inte har någon fribrevspensionsrätt i gemenskapernas pensionssystem. Härigenom säkerställs det att personen har möjlighet att få arbetspensionsskydd på basis av den fribrevspensionsrätt som återförs till

det finländska pensionssystemet. I annat fall skulle personens pensionsskydd i Finland skötas inom ramen för folkpensionssystemet. Det är motiverat att fondöverföringar möjliggörs, eftersom en fondöverföring kan göras till det fulla beloppet, medan Europeiska gemenskaperna däremot tar ut skatt för avgångsvederlagen, vilket innebär risk för att en betydande del av det belopp som i tiderna överförts från Finland inte återförs, t.ex. om tjänstgöringstiden är kort.

Europeiska gemenskaperna beräknar det belopp som skall återföras i form av en fondöverföring enligt sina regler. I en situation med avgångsvederlag beräknas det belopp som skall återföras i Finland. Detta belopp uppges för Europeiska gemenskapernas administration, som drar av beloppet från det avgångsvederlag som skall betalas. Den överskjutande delen betalas till personen själv. Om beloppet av återföringen skulle bli större än hela avgångsvederlaget, betalar gemenskaperna dock inte ett belopp som är större än avgångsvederlaget.

Överenskommelse om överföring

För genomförande av bestämmelserna i personalförordningen kan en medlemsstat träffa en överenskommelse med kommissionen, eftersom artikel 11 i bilaga VIII inte täcker alla de omständigheter som hänför sig till överföringen. Enligt förslaget skall social- och hälsovårdsministeriet ha rätt att träffa denna överenskommelse med Europeiska gemenskapernas administration.

Beslut och ändringsökande

För överföringen av pensionsrätten meddelar pensionsanstalterna beslut om arbetsförhållandena och om beloppet av fribrev på samma sätt som vid meddelandet av pensionsbeslut. Pensionsskyddscentralen gör på basis av dessa beslut upp ett beslutssammandrag för den som ansöker om överföring och beräknar dessutom, i form av ett förhandsbesked, kapitalvärdet på den pensionsrätt som överförs, dvs. överföringsbeloppet, så att detta kan meddelas Europeiska gemenskaperna.

Om den som ansöker om överföring meddelar Europeiska gemenskapernas administration att han godkänner överföringen, meddelar pensionsskyddscentralen, efter att

ha fått besked om detta, ett överföringsbeslut om överföringsbeloppet.

Beslutssammandraget kan överklagas genom att ändring söks i de beslut av de olika pensionsanstalterna som ligger till grund för sammandraget. Ändring söks enligt respektive fullföljdssystem. Ändringen kan endast gälla beloppet av fribrev, dvs. tiden i arbetsförhållande och pensionslönen. Överföringsbeloppets storlek får överklagas först genom besvär över pensionsskyddscentralens överföringsbeslut, i vilket ändring söks på samma sätt som normalt när det gäller pensionsskyddscentralens beslut.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Verkningarna när det gäller den som genomför överföringen beskrivs under punkt 4.3.

När det gäller det finländska pensionssystemen förutsätter en överföring att överföringsbeloppet betalas från pensionssystemet betydligt tidigare än förväntat. Detta betyder extra kostnader för pensionssystemen. Storleken på överföringsbeloppet varierar i hög grad i fråga om de enskilda överföringarna. För en ung person som intjänat endast en liten pensionsrätt är kostnaderna rätt små, något tiotals tusen mark. Om en person däremot redan har intjänat en stor pensionsrätt i Finland, varvid också den på åldern baserade kapitalvärdeskoefficienten är stor, kan kostnaderna bli betydande och t.o.m. överstiga 3 milj. mk. För högre tjänstmän i cirka 40 års ålder uppgår kostnaderna till uppskattningsvis 1,5—2 milj. mk per person.

För närvarande arbetar inom Europeiska gemenskaperna ca 650—700 finländare som överföringen av pensionsrättigheterna kan komma att beröra. Kvoten för finländarna är 900, men alla platser har ännu inte besatts. Det är dessutom troligt att omsättningen av anställda i gemenskaperna är liten, varför överföringen av pensionsrättigheter i praktiken gäller en rätt liten krets personer. Merparten av de anställda i gemenskaperna är unga som har endast en kort karriär bakom sig i Finland. Det är också sannolikt att huvudparten av överföringarna kommer att gälla personer som stannar kvar och gör karriär inom gemenskaperna.

Enligt Europeiska gemenskapernas kommission har ca fyra av fem som är berättigade till det valt överföringen. Å andra sidan ansluter sig i många länder inte ett fribrevssystem på sådan nivå som i Finland till pensionsrätten. Det kan således antas att möjligheten till överföring skulle utnyttjas i klart mindre utsträckning i Finland. Om man antar att en tredjedel av dem som är berättigade till överföring i genomsnitt är äldre än 40 år och resten yngre än 35 år och att 60 % av de yngre och 20 % av de äldre överför sin pensionsrätt, blir de totala kostnaderna för det finländska pensionssystemet 130—150 milj. mk, varav det statliga pensionssystemets andel beräknas utgöra ungefär hälften.

Största delen av detta belopp kommer att utfalla genast efter att lagen trätt i kraft. Senare blir de kostnader som uppstår till följd av överföringen på årsnivå rätt små. Eftersom en person som är berättigad till överföring av sin pension kan ansöka om överföring först efter att lagen, de beräkningsgrunder som hänför sig till den och den överenskommelse som träffas med Europeiska gemenskapernas administration trätt i kraft, torde de egentliga penningprestationerna huvudsakligen infalla under år 2000, när själva ansökningsprocessens längd beaktas. Enligt en grov uppskattning väntas staten åsamkas kostnader på ca 10 milj. mk år 1999, varav huvudparten hänför sig till det statliga pensionssystemet.

När det gäller pensionssystemen inom den privata sektorn deltar staten i kostnaderna för lagen om pension för företagare (468/1969; FöPL), lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969; LFöPL) och lagen om sjömanspensioner (72/1956; SjöPL). Dessa pensionssystemens andel av kostnaderna för pensionsöverföringen torde bli liten, varför verkningarna på statens utgifter inte är betydande.

Beträffande pensionssystemen är avsikten att fastställa bestämmelser om hur överföringsbeloppet skall finansieras samt hur ansvaret för det skall fördelas. Till en början skall, i enlighet med principen om den sista anstalten, en eller (om fribrevsrätten härrör från såväl den offentliga som den privata sektorn) några anstalter svara för kostnaden. Den slutliga ansvarsfördelningen inom den privata sektorn äger rum i efterhand i samband med den normala ansvarsfördelningen.

Pensionsskyddscentralen meddelar närmare anvisningar om detta.

4.2. Verknningar i fråga om organisation

Pensionsskyddscentralen sköter de praktiska uppgifterna i anslutning till överföringen av pensionsrätten. Pensionsskyddscentralen kommer överens med Europeiska gemenskapernas administration om de förfaranden som skall iaktas vid överföringen.

Pensionsskyddscentralen skall också fungera som kanal mellan pensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas administration.

Pensionsskyddscentralen skall bl.a. också, utgående från de beslut som de olika pensionsanstalterna meddelat, göra upp ett beslutssammandrag som gäller överföringen av pensionsrätten och meddela beslut om beloppet av det kapital som överförs samt med den som ansöker om överföringen ingå avtal om återföring av pensionsrätten.

När, efter att tjänstgöringen i gemenskaperna upphört, en arbetstagares pensionsrätt återförs till pensionssystemet i Finland, registreras på basis av kapitalvärdet på den pensionsrätt som återförs fribrevspensionsrätt i det finländska pensionssystemet. Enligt förslaget handhas de pensionsrättigheter som återförs av statskontoret, som åtar sig att sköta fribrevet, oberoende av i vilka pensionsanstalter de tidigare pensionsrättigheterna har funnits. Återföringsbeloppet intäktsförs för sin del till statens pensionsfond.

Social- och hälsovårdsministeriet ges i lagen rätt att med Europeiska gemenskapernas administration träffa sådan överenskommelse som genomförandet av överföringsrätten förutsätter.

4.3. Verknningar för medborgarna

Pensionssystemen i Finland och Europeiska gemenskaperna avviker på många sätt från varandra. Systemet i Finland omfattar många former av pensionsrätt, medan systemet i Europeiska gemenskaperna åter omfattar avgångs-, invaliditets- och efterlevandepension. Fribrevsrätt i gemenskaperna uppkommer först efter tio års tjänstgöring, och den gäller då avgångs- och efterlevandepension. Bibehållandet av nivån på intjänad pensionsrätt och löpande pensioner (indexeringen) har genomförts på olika sätt. I Fin-

land beräknas den pension som skall betalas enligt de gällande reglerna framöver på basis av lönen för de tio sista åren, medan pensionen i gemenskaperna åter beräknas utgående från den sista lönen. Systemen skiljer sig från varandra också på många andra punkter. T.ex. behandlingen i skattehänseende beror på om pensionen kommer att lyftas i Europeiska gemenskaperna eller inom något annat system.

Det är således inte möjligt att direkt jämföra pensionsskyddet i de olika systemen sinsemellan eller säga vilket system som är förmånligare. Huruvida det lönar sig för en person att överföra sina pensionsrättigheter från Finland är t.ex. beroende av personens ålder, tidigare intjänad pensionsrätt och den framtida karriären.

Också den omvandling av den intjänade pensionsrätten som äger rum vid överföringen inverkar. Vid omvandlingsberäkningen omvandlas det kapitalvärde som överförs till intjänandetid med tillämpning av personens lön vid tidpunkten för överföringen. Vid beräkningen beaktas en förväntad "normal" löne- och karriärutveckling. Om denna inte förverkligas, uppstår en förlust på grund av överföringen. Motsvarigt leder en bättre löneutveckling än antagen till en högre pension.

Om tjänstgöringen upphör utan att en person har fått rätt till framtida pension, betalas till honom i ersättning ett avgångsvederlag, vars storlek också påverkas av eventuell överförd pensionsrätt. Beräkningen av avgångsvederlaget är inte beroende av kön. Då likväl de kapitalvärden som används i de beräkningar som görs vid omvandlingen av pensionsrättigheterna är beroende av en persons kön, medför detta en viss obalans mellan de olika beräkningssätten. Detta beräkningssätt kan anses vara fördelaktigast för unga män och mindre fördelaktigt för kvinnor och äldre män.

De s.k. försäkringstekniska antagandena är olika inom pensionssystemen i gemenskaperna och i Finland. Likaså kan det antas att de kommer att skilja sig från varandra också i framtiden och att bägge systemen kommer att ändras. Det går inte att förutspå inom vilket system antagandena är fördelaktigast om ett tjugotal år.

I det följande åskådliggörs med hjälp av några exempel vilket det penningbelopp som överförs från Finland skulle vara enligt de

nuvarande reglerna och de föreslagna beräkningsgrunderna, samt hur mycket intjänandetid som får räknas till godo med de antagna lönenivåerna i Europeiska gemenskaperna.

Tabell 2

Kapitalvärden som Europeiska gemenskaperna tillämpar vid omvandlingsberäkningen

Tabell 1

Kapitalvärden som Finland tillämpar vid överföringen

Ålder	Man	Kvinna
25	5,526	5,935
30	6,395	6,872
40	8,420	9,110
50	10,726	11,738
60	13,225	14,638

Ålder	Man	Kvinna
25	8,951	9,494
30	9,667	10,269
4	11,154	11,912
5	12,847	13,850
6	15,145	16,553

Tabell 3

Ålder	fribrevsrätt Mk/mån.	Överförings- belopp, mk	EG-lön BFR/mån.	tid i EG som får räknas till godo, år
Kvinna 1 28 år	210	16 300	81 800	0,5
Kvinna 2 45 år	11 200	1 396 400	386 600	7,8
Man 1 36 år	1 600	145 300	163 800	2,3
Man 2 56 år	22 500	3 282 700	521 500	12,4

1 BFR= 0,15 FIM

Siffrorna har avrundats i kalkylen

Ålderspensionen i Europeiska gemenskaperna är grovt taget ca 2 % av lönen per år från 60 års ålder.

4.4. Verknningar i fråga om det finländska arbetspensionssystemet

Överföringen av pensionsrättigheter från Finland

Ett arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande samt företagarkerksamhet anses vid tillämpningen av pensionslagarna ha upphört vid den tidpunkt då överföringsbeloppet beräknas. Efter att de pensionsrät-

tigheter som överföringen gäller har överförts till Europeiska gemenskaperna, berättigar de inte längre till pension. Om den som ansöker om överföring av pensionsrätten har parallella anställningsförhållanden som omfattas av arbetspensionssystemet i Finland vilka inte är föremål för överföring och som fortsätter också efter överföringen, intjänas för dessa pension enligt det finländska arbetspensionssystemet. Detsamma gäller givetvis också nya arbets-, tjänste- och anställningsförhållanden samt perioder av företagarkerksamhet som börjat efter den tidpunkt då överföringsbeloppet beräknats.

Pensionsrätt som återförts till det finländska pensionssystemet

Pensionsrätt som återförts till det finländska pensionssystemet kan till sitt belopp vara mindre än vad beloppet av fribrevspensioner som överförts hade varit. Detta är en följd av de ränte-, valutakurs- och andra motsvarande faktorer som hänför sig till överföringen. Det föreslås dock inte att sådana förluster skall gottgöras vid återföringen.

Vid återföring fastställs i Finland ny fribrevsrätt. Av hela det penningbelopp som återförs bildas ett enda fribrev, som beräknas med iakttagande av kapitalvärdeskoefficienterna enligt beräkningsgrunderna. Fribrevet utgör en fribrevspension enligt det grundskydd som avses i lagen om statens pensioner (280/1966; StPL).

Den fribrevspensionsrätt som bildas på detta sätt medför således inga särskilda rättigheter enligt StPL. Enligt förslaget kan återstående tid inte knytas till återförd pensionsrätt. Rätten till återstående tid hänför sig till ett gällande arbetsförhållande inom det finländska systemet eller till s.k. efterkarenstid efter det. Vid återföring existerar i allmänhet inte något sådant arbetsförhållande. Den kapitalpost som återförs kan vid fondöverföring också omfatta annan pensionsrätt, t.ex. sådan som grundar sig på tjänstgöring inom gemenskaperna, beträffande vilken inget motsvarande arbetsförhållande har funnits i Finland. Sådan pensionsrätt som återförs omfattar inte heller beträffande kapitalvärdena enligt Europeiska gemenskapernas pensionsstadga någon del som motsvarar s.k. rätt till återstående tid. Då överföringsbeloppet också vid överföring från systemet bestäms på basis av fribrevsrättigheterna, vilka alltså inte omfattar återstående tid, är det motiverat att motsvarande principer iakttas vid återföringen.

Enligt förslaget behandlas återförd pensionsrätt som en enda kapitalpost, och en motsvarande kalkylerad pensionsrätt upprättas i pensionssystemet. Ett alternativ enligt vilket de tidigare anställningsförhållandena skulle återföras skulle, förutom att det vore tekniskt och administrativt mycket tungrott, också vara problematiskt i fråga om de pensionsrättigheter vilka inte motsvaras av tjänstgöringstid i Finland. Det belopp som återförs motsvarar i allmänhet inte heller det

kapitalvärde som enligt beräkningsgrunderna i Finland borde finnas att tillgå för att de gamla rättigheterna skulle kunna upprättas, vilket beror på att pensionssystemet i Europeiska gemenskaperna är annorlunda. Därför skulle det vara problematiskt att fastställa det finansiella ansvaret. Också det faktum att antalet återföringar sannolikt kommer att vara mycket litet talar för en enkel och klar lösning.

I det fallet att pensionsrätten återförs till pensionssystemet i Finland, beaktas tjänstgöringstider och förtjänster som tidigare överförts från systemet dock i de villkor gällande tjänstgöringstider som är en förutsättning för erhållande av rätt till återstående tid, deltidspension och arbetslöshetspension. På basis av dem kan man också fastställa samordningsgrunden vid samordning av pensionerna.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts utgående från det arbete som utförts av en arbetsgrupp som social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 15 mars 1995. Arbetsgruppen hade i uppgift att bereda och framställa förslag gällande en överenskommelse med Europeiska gemenskapernas kommission genom vilken pensionsskyddet för anställda eller tjänstemän från Finland som permanent tillträder en tjänst vid en institution i gemenskaperna, med beaktande av vad som i personalförordningen bestäms om överföring av pension.

I arbetsgruppens arbete deltog representanter för social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, utrikesministeriet, pensionsskyddscentralen, statskontoret, Kommunernas pensionsförsäkring, folkpensionsanstalten och Arbetspensionsanstaltens Förbund rf. Arbetsgruppen skulle ha sitt arbete klart den 15 januari 1997.

Efter att arbetsgruppen slutfört sitt arbete har propositionen beretts vid social- och hälsovårdsministeriet som tjänsteuppdrag. Vid beredningen har man hört företrädare för finansministeriet, utrikesministeriet, pensionsskyddscentralen, folkpensionsanstalten, statskontoret, Kommunernas pensionsförsäkring, Arbetspensionsanstaltens Förbund rf, Pensionsstiftelseföreningen, Försäkringskassaföreningen, Finlands Bank och Kyrkostyrelsen. Dessutom har de med tanke på saken

centrala arbetsmarknadsorganisationerna hörts.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lag om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde. Lagens tillämpningsområde omfattar överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och pensionssystemet i Europeiska gemenskaperna. Om anställningsvillkoren och pensionerna för tjänstemän och tillfälligt anställda vid Europeiska gemenskapernas institutioner bestäms i personalförordningen. Personalförordningen är övernationell lagstiftning vilken som sådan är bindande för medlemsstaterna. I artikel 11.2 i dess bilaga VIII finns bestämmelser om att en person som tillträder en tjänst i gemenskaperna, om han så önskar, när han blir fast anställd kan överföra den pensionsrätt han intjänat i det nationella pensionssystemet till gemenskaperna. Motsvarande gäller tillfälligt anställda. Det är obligatoriskt för medlemsstaterna att skapa ett överföringssystem.

I artikel 11.1 i bilaga VIII till personalförordningen finns åter bestämmelser om rätten för den som lämnar sin tjänst i gemenskaperna att överföra kapitalvärdet på de ålderspensionsrättigheter han intjänat inom gemenskaperna till pensionssystemet i det nya tjänstgöringslandet. Det är inte obligatoriskt för medlemsstaterna att skapa ett sådant system som avses i denna punkt.

I 2 mom. definieras den pensionsrätt som överföringen gäller genom en hänvisning till 8 § 4 mom. APL. I nämnda lagrum uppräknas de pensionslagar, det pensionsreglemente och de pensionsstadgor inom arbetspensionssystemet vilka grundar sig på arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller företagarverksamhet. Överföringen kan gälla pensionsrätt som intjänats på basis av dessa, också registrerade till-

Läggsförmåner inbegripna. Pensioner inom såväl den privata som den offentliga sektorn kan således överföras. Frivilligt tilläggs-pensionsskydd som ordnats inom ramen för pensionsstiftelserna eller -kassorna omfattas inte av tillämpningsområdet för denna lag. Detsamma gäller folkpension.

2 §. Definitioner. Med behörig pensionsanstalt avses vid tillämpningen av denna lag en pensionsanstalt som sköter pensionsskyddet enligt de lagar som avses i 1 §. Med överföringsbelopp avses det kapitalvärde på pensionsrätt som överförs vilket beräknas enligt 5 §.

Med beräkningsdagen för överföringsbeloppet avses den dag som den kalkylmässiga överföringen av pensionsrätten till gemenskapernas pensionssystem avser. Detta är i regel den dag då personen får en fast tjänst, dvs. utnämns till en tjänst. Denna dag bestäms enligt gemenskapernas lagstiftning. Det är ändamålsenligt att beräkningsdagen för överföringsbeloppet fastställs som denna dag och att pensionsrättigheterna i Finland avslutas dagen innan.

3 §. Förbindelseorgan. Enligt förslaget är pensionsskyddscentralen det förbindelseorgan som sköter de praktiska uppgifterna i anslutning till överföringen av pensionsrätten. I enlighet med detta kommer pensionsskyddscentralen överens med Europeiska gemenskapernas administration om de åtgärder som överföringen av pensionsrätten förutsätter. Pensionsskyddscentralen gör också upp ett beslutssammandrag på basis av de behöriga pensionsanstaltarnas beslut. Pensionsskyddscentralen har också i uppgift att meddela beslut om överföringsbeloppet jämte ränta. Pensionsskyddscentralen meddelar också beslut om de behöriga pensionsanstaltarnas finansieringsandelar. Dessutom ingår pensionsskyddscentralen med den som ansöker om överföring avtal om återföring av pensionsrätten. Pensionsskyddscentralen får hos en pensionsanstalt ta ut den del av det kapital som överförs jämte ränta som denna ansvarar för. Pensionsskyddscentralen är

också kontaktorgan i sådana fall när pensionsrätten återförs till arbetspensionssystemet i Finland.

För skötseln av uppgiften som förbindelseorgan är de behöriga pensionsanstalterna skyldiga att utan hinder av sekretessbestämmelserna ge pensionsskyddscentralen nödvändiga uppgifter.

Pensionskyddscentralen är också förbindelseorgan i sådana fall då det är fråga om överföring av pensionsrättigheter från den offentliga sektorn.

2 kap. Överföring av pensionsrätt till Europeiska gemenskaperna

4 §. Rätten till överföring och pensionsrätt som överförs. Enligt paragrafen har en tjänsteman som permanent tillträtt en tjänst i Europeiska gemenskaperna liksom en tillfällig anställd rätt att till gemenskapernas pensionssystem överföra sin pensionsrätt enligt 1 §.

Den pensionsrätt som överförs är enligt 2 mom. det belopp som har intjänats fram till den tidpunkt då överföringsbeloppet beräknas. Med intjänad pensionsrätt avses den pensionsrätt för vilken personen har rätt till fribrevspension, dvs. till ålders-, invalid- och familjepension samt arbetspensionstillägg. I den ingår enligt förslaget inte sådana pensionsrättigheter som inte är förknippade med fribrevsrätt, dvs. individuell förtidspension, arbetslöshetspension och deltidspension. En förutsättning för att dessa skall beviljas i Finland är att rätten till s.k. återstående tid är i kraft. En person som i Finland är berättigad till endast s.k. fribrevspension har inte rätt till dessa pensioner, och det är således inte motiverat att den som överför sin pensionsrätt i detta avseende ges en fördelaktigare ställning.

Värdet på de fribrev som ingår i överföringsbeloppet indexjusteras enligt 9 § APL upp till på dagen före beräkningsdagen för överföringsbeloppet. Gällande arbetsförhållande eller företagaverksamhet avbryts i tekniskt avseende. Till den pensionsrätt som överförs hänförs också tilläggsförmåner enligt 11 § APL och 11 § lagen om pension för lanbruksföretagare (467/1969; LFöPL) samt 11 § lagen om pension för företagare (468/1969; FöPL). Om en person har rätt till arbetspensionstillägg vid pensioneringen, inbegrips också detta i beloppet av intjänad

pensionsrätt. Vid behov samordnas beloppet av intjänad pensionsrätt på samma sätt som vid beviljandet av pension, enligt vad som bestäms i 8 § APL.

Rätten till överföring gäller också efterlevande till den som är berättigad till överföring, i det fallet att personen själv dör inom den provningstid som gäller överföringen eller har dött innan rätten till överföring trätt i kraft. Anhållan om överföring skall göras inom samma tid som den som skulle ha gällt personen själv.

5 §. Beloppet av den pensionsrätt som överförs. Beloppet av den pensionsrätt som överförs skall motsvara kapitalvärdet på den pensionsrätt som avses i 4 §. Avsikten är att kapitalvärdet beräknas enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av pensionskyddscentralen.

Särskilda beräkningsgrunder kommer att fastställas för överföringen. Avsikten är dessutom att i dessa grunder fastställa kapitalvärdet på återföringsbeloppet enligt 12 §.

Med kapitalvärde avses den engångssumma som i genomsnitt skall tas ut för att en pensionsrätt som motsvarar fribrev i framtiden skall kunna bekostas med den pensionsfond som erhålls. Avsikten är att de försäkringstekniska storheterna för grunderna skall beräknas enligt de allmänna beräkningsgrunder för APL som social- och hälsovårdsministeriet den 16 oktober 1990 fastställt för pensionsförsäkringsbolagen och de ändringar som den 3 februari 1998 gjorts i dem. Dödlighetsantagandet skulle vara samma som i de grunder som används i tilläggs-pensionsförsäkringen inom APL. Ränteantagandet vore 3,0 %. De kapitalvärdeskoefficienter som fastställs är beroende av persons ålder och kön.

6 §. Ränta på överföringsbeloppet. Eftersom en betalning utfaller vid en senare tidpunkt än beräkningsdagen för överföringsbeloppet, betalas enligt förslaget på överföringsbeloppet ränta för mellantiden. Enligt paragrafen betalas på det kapitalvärde på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskapernas pensionssystem en årlig ränta om 3,5 % från beräkningsdagen för överföringsbeloppet fram till den egentliga betalningsdagen, dvs. överföringsdagen. Överföringsdagen är den dag då det belopp som överförs de facto överförs till gemenskapernas pensionssystem.

Räntan enligt paragrafen är lika stor som den ränta som gemenskaperna enligt sina regler om överföringen för motsvarande tid drar av från det belopp som överförs. På detta sätt tryggas bibehållandet av den pensionsrätt som överförs.

7 §. *Kalkyl över pensionsrätten.* Europeiska gemenskapernas administration underrättar pensionsmyndigheten om en ansökan om överföring som tillställts den. Enligt paragrafen skall pensionsmyndigheten, efter att ha fått kännedom om att en ansökan tillställts Europeiska gemenskapernas administration, av de behöriga pensionsanstalterna begära de nödvändiga besluten om den pensionsrätt som enligt 4 § fastställts för sökanden. Pensionsmyndigheten gör upp ett beslutssammandrag och en förhandskalkyl över överföringsbeloppet.

8 §. *Avtal om återföring av pensionsrätten.* I 1 mom. föreskrivs om det avtal som pensionsmyndigheten och den som ansöker om överföring skall ingå. Den som ansöker om överföring av pensionsrätten kan, om han så önskar, med pensionsmyndigheten ingå avtal om återföring av pensionsrätten.

Ingåendet av avtal är en förutsättning för att den som ansöker om överföring senare skall kunna återföra sin pensionsrätt från gemenskapernas pensionssystem till arbetspensionssystemet i Finland i en sådan situation då fribrevsrätt inte uppkommer för honom i gemenskaperna. Att avtal ingås är en förutsättning för att pensionsrätten skall kunna återföras enligt 12 § både i situationer med fondöverföring och i situationer med avgångsvederlag. Om avtal inte ingås är en återföring av pensionsrätten inte möjlig. I avtalet befullmäktigar den som överför pensionsrätten Europeiska gemenskapernas administration att i en situation med avgångsvederlag till arbetspensionssystemet i Finland betala den del av avgångsvederlaget som motsvarar kapitalvärdet på den pensionsrätt som tidigare överförts från Finland.

Avtalet kan ingås efter att Europeiska gemenskapernas administration har underrättat pensionsmyndigheten om att sökanden vill överföra sin pensionsrätt till gemenskaperna. Avtal kan dock inte ingås förrän de beslut av pensionsanstalterna som avses i 7 § har vunnit laga kraft.

9 §. *Hur överföringen genomförs.* Enligt paragrafen meddelar pensionsmyndigheten beslut om beloppet av den pensionsrätt

som överförs till Europeiska gemenskaperna jämte ränta enligt 6 §. I beslutet om överföring skall nämnas beräkningsdagen för överföringsbeloppet samt den dag då det belopp som överförs betalas till Europeiska gemenskaperna. Beloppet av den ränta som betalas på det överförda kapitalvärdet bestäms utgående från dessa datum. Beslutet meddelas efter att ett avtal enligt 8 § ingåtts eller, om avtal inte ingås, efter att beslutet enligt 7 § har vunnit laga kraft. Tidpunkten för meddelandet av ett beslut enligt paragrafen är beroende av om den som ansöker om överföring ingår avtal med pensionsmyndigheten om återföring av pensionsrätten.

Enligt 2 mom. meddelar pensionsmyndigheten beslut om finansieringsandelarna i fråga om överföringsbeloppet och dess räntandel. Det belopp som överförs och räntan på det fördelas mellan de behöriga pensionsanstalterna enligt respektive pensionsanstalts kapitalvärdesandel enligt 4 §. Avsikten är att i de s.k. grunderna för ansvarsfördelningen på ett exakt sätt bestämma om finansieringen i fråga om den privata sektorn. Avsikten är att i beräkningsgrunderna enligt den föreslagna 5 § ta in nödvändiga hänvisningar till grunderna för ansvarsfördelningen. Avsikten är att den sista anstalten till en början betalar hela överföringsbeloppet jämte ränta, och att andelarna fördelas i samband med den normala ansvarsfördelningen (dvs. med ca 1,5 års fördröjning).

Eftersom tekniken med sista anstalt och ansvarsfördelningen i anslutning till den tills vidare inte omfattar de offentliga arbetspensionssystemen, skall dessa betala sina andelar genast.

När pensionsmyndigheten meddelar beslut om finansieringsandelarna, underrättar den samtidigt anstalterna om det datum då förhandsandelarna senast skall betalas. I beslutet uppges varje pensionsanstalts andel och datum för betalningen. Vid fastställandet av överföringsdagen skall beaktas att pensionsanstalterna får tillräckligt med tid att betala sin finansieringsandel för överföring till pensionsmyndigheten. Pensionsmyndigheten kan vid behov meddela närmare anvisningar och föreskrifter om betalningen av andelarna.

Enligt 3 mom. överför pensionsmyndigheten till Europeiska gemenskaperna det belopp som skall överföras jämte ränta först efter att de beslut som avses i denna para-

graf har vunnit laga kraft. Genom bestämmelsen försöker man minimera antalet situationer där det överförda beloppet efter överföringen visar sig vara felaktigt. Samtidigt undviks onödiga penningöverföringar mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem.

Innan beloppen överförs tar pensionsmyndighetscentralen hos de behöriga pensionsanstalterna ut deras andelar av det belopp som överförs och räntan.

10 §. Överföringens rättsverkningar. I paragrafen finns bestämmelser om hur överföringen av pensionsrätten till Europeiska gemenskaperna inverkar på överförarens pensionsrätt i det finländska arbetspensionssystemet. Enligt 1 mom. anses ett arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande som den överförda pensionsrätten har grundat sig på ha upphört senast vid utgången av den dag som föregått beräkningsdagen för överföringsbeloppet. Efter att pensionsmyndighetscentralen har betalat det belopp som skall överföras till Europeiska gemenskaperna, har den som överför pensionsrätten inte längre på basis av de upphörda anställningsförhållandena rätt till pension från det finländska arbetspensionssystemet för tiden före beräkningsdagen för överföringsbeloppet. Anställningsförhållanden som fortsätter efter överföringen avbryts i tekniskt avseende, varvid inga pensionsrättigheter kvarstår i det finländska arbetspensionssystemet för tiden före avbrottet. Pension intjänas dock för tiden efter det tekniska avbrottet i ett anställningsförhållande som fortsätter efter avbrottet eller för ett nytt anställningsförhållande som inletts efter överföringen, vilka omfattas av det finländska arbetspensionssystemet. Pensionsrättigheter som på detta sätt intjänats i det finländska pensionssystemet kan inte längre särskilt överföras till Europeiska gemenskapernas system, eftersom överföringen kan göras endast en gång.

11 §. Ändringssökande. I paragrafen finns bestämmelser om sökande av ändring i beslut enligt denna lag. En part som är missnöjd med en pensionsanstalts beslut eller med pensionsmyndighetscentralens beslut om den pensionsrätt som överförs, får söka ändring i det enligt de lagar, det pensionsreglemente och de pensionsstadgor som nämns i 1 § 2 mom. Detsamma gäller beslut som pensions-

myndighetscentralen har fattat om finansieringsandelarna.

Om i besvären anses att något beslut av en pensionsanstalt som ingår i det beslutssammandrag som avses i 7 § är felaktigt, skall pensionsmyndighetscentralen tillstålla den behöriga pensionsanstalten besvären. Pensionsanstalten skall för sin del sända besvären och sitt utlåtande med anledning därav till besvärinstansen i fråga, om inte pensionsanstalten själv rättar sitt beslut i enlighet med ändringssökandens yrkanden. Efter att det överklagade beslutet av pensionsanstalten har vunnit laga kraft, skall pensionsmyndighetscentralen meddela ett nytt beslutssammandrag enligt 7 §.

Över beloppet av den pensionsrätt som skall överföras jämte räntan kan besvär anföras på basis av det överföringsbeslut som pensionsmyndighetscentralen meddelat med stöd av 9 § 1 mom. Den förhandskalkyl och det beslutssammandrag som pensionsmyndighetscentralen meddelat med stöd av 7 § får inte överklagas genom särskilda besvär.

3 kap. Återföring av pensionsrätt från Europeiska gemenskaperna

12 §. Återföring av pensionsrätten. Enligt paragrafen gäller återföringen av pensionsrätten endast en sådan situation då tjänstgöringen i Europeiska gemenskaperna för den som överför sin pensionsrätt upphör utan att han får fribrevsrätt i gemenskapernas pensionssystem på basis av tjänstgöringen. Om tjänstgöringen upphör efter att fribrevsrätt har uppkommit, är en återföring av pensionsrätten inte längre möjlig. En förutsättning för återföring är dessutom att en person vars tjänstgöring i gemenskaperna upphört har ingått ett sådant avtal med pensionsmyndighetscentralen som avses i 8 §. Dessutom skall personen ha överfört pensionsrätt från Finland till gemenskapernas pensionssystem. Syftet med återföringen är att trygga att pensionsrätten bibehålls i en sådan situation då pensionsrätt för vilken i Finland uppkommit fribrevsrätt i tiderna överförs från Finland. De ovan nämnda förutsättningarna för återföring gäller såväl situationer med avgångsvederlag som situationer med fondöverföring.

Om avgångsvederlag betalas till en person som slutat sin tjänstgöring i Europeiska gemenskaperna utan att fribrevsrätt uppkom-

mit, återförs av detta till Finland en del som motsvarar det överföringsbelopp som i tider-na överförts från Finland, höjt med den beräkningsränta som avses i 12 a § 5 mom. APL. Denna beräkningsränta för APL-grundförsäkringen är för närvarande 5,5 %. Räntan räknas från beräkningsdagen för överföringsbeloppet till den dag då återföringsbeloppet beräknas. Beräknad på detta sätt motsvarar det belopp som skall återföras i det närmaste det belopp till vilket fonden skulle ha uppgått i Finland.

Om beloppet av det avgångsvederlag som skall betalas dock är mindre än det på detta sätt beräknade återföringsbeloppet, betalar Europeiska gemenskaperna högst ett belopp som motsvarar avgångsvederlaget. Eftersom beräkningsregeln för avgångsvederlaget särskilt när det gäller kortvariga anställningar leder till att överföringsbeloppet inverkar endast litet på avgångsvederlaget, och efter-som avgångsvederlaget beskattas i Europeis-ka gemenskaperna, kan nettobeloppet av det avgångsvederlag som skall betalas i synner-het i dessa fall understiga överföringsbelop-pet, förräntat med beräkningsräntan. Den pensionsrätt som återförs blir då klart min-dre än det överförda beloppet.

Alternativt kan en person vars tjänstgöring i Europeiska gemenskaperna upphört, om han så önskar, i form av en fondöverföring överföra den intjänade pensionsrätten till arbetspensionssystemet i Finland. I dessa situationer omfattar återföringsbeloppet, ut-över pensionsrätt som överförts från Finland, också pensionsrätt som intjänats under tjänstgöringen i gemenskaperna. Återförings-beloppet beräknas då enligt Europeiska ge-menskapernas lagstiftning, och den motsvarar kapitalvärdet på den intjänade pensions-rätten. Kapitalvärdeskoefficienterna bestäms likaså enligt gemenskapslagstiftningen.

Enligt 3 mom. bestämmer det belopp som återförs från Europeiska gemenskaperna, dvs. återföringsbeloppet, kapitalvärdet på den pensionsrätt som upprättas i Finland. På basis av återföringsbeloppet beräknas, på det sätt som bestäms i de grunder som social-och hälsovårdsministeriet fastställer på fram-ställning av pensionsskyddscentralen, fribrevsvärdet på den pensionsrätt som upprät-tas. I grunderna definieras de kapitalvärdes-koefficienter med vilka man genom division av återföringsbeloppet erhåller motsvarande fribrevsvärde. Dödlighets- och ränteantagan-

dena för kapitalvärdeskoefficienterna är de-samma som i fråga om kapitalvärdeskoeffi-cienterna för överföringsbeloppet. Dessutom beaktas i dem att det fribrev som upprättas enligt det finländska pensionssystemet kan komma att betalas också bl.a. i samband med ett pensionsfall som gäller förtids- och arbetslöshetspension, om dessa rättigheter uppstår i pensionssystemet i Finland på basis av annan tjänstgöring.

Statskontoret sköter behandlingen av de pensionsrättigheter som återförs till det fin-ländska arbetspensionssystemet. På grund av att antalet pensionsrättigheter som återförs kommer att vara litet, är det i såväl admini-strativt som ekonomiskt hänseende ända-målsenligt att behandlingen av dem koncen-treras till en enda pensionsanstalt, dvs. stats-kontoret. Pensionsskyddscentralen skall i egenskap av förbindelseorgan se till att det belopp som återförs från gemenskaperna på behörigt sätt återförs till arbetspensionssyste-met i Finland.

13 §. Återföringens rättsverkningar. Enligt 1 mom. beviljas och betalas sådan pensions-rätt som återförts i tillämpliga delar enligt de bestämmelser i StPL som gäller nya förmån-stagare. Pensionsrätten är således på samma nivå som grundpensionsskyddet. Trots att pensionsåldern för en person i fråga om öv-riga pensioner skulle vara lägre än 65 år, beviljas pension som grundar sig på återförd pensionsrätt i form av ålderspension tidigast fr.o.m. 65 års ålder. Pension som återförs i form av invalidpension och familjepension börjar däremot vid samma tidpunkt som öv-riga pensioner enligt arbetspensionslagarna. Pensionsrätt som återförs medför enligt för-slaget inte rätt till återstående tid. Återståen-de tid kan inte knytas till arbetsförhållanden från tiden före överföringen. För att en per-son skall få rätt till återstående tid förutsätts ett nytt arbetsförhållande i Finland. Till fribrevet hänför sig inte pensionslön eller intjä-nandetid.

I 2 mom. finns bestämmelser om hur de tjänstgöringstider och förtjänster som den överförda pensionsrätten grundat sig på be-aktas i förutsättningarna för erhållande av pension och vid pensionsamordningen i sådana fall när pensionsrätten återförs till det finländska arbetspensionssystemet. Att dessa gamla försäkringsperioder beaktas är av be-tydelse i sådana fall när en arbetstagare som återflyttat till arbetspensionssystemet i Fin-

land efter tjänstgöring i Europeiska gemenskaperna blir arbetslös eller arbetsoförmögen så att han får rätt till egentlig invalidpension eller individuell förtidspension.

Tjänstgöringstider och förtjänster som tidigare överförts beaktas i de villkor gällande tjänstgöringstider som är en förutsättning för erhållande av rätt till återstående tid och arbetslöshetspension. Härvid används den egentliga arbetshistorian beträffande tjänstgöringen i Finland och den egentliga tjänstgöringstiden i Europeiska gemenskaperna. Dvs. således inte de tjänstgörings- eller förtjänsttider som utgör grund för pensionsrätten i gemenskaperna, eftersom dessa innehåller tilläggstid som den från Finland överförda pensionsrätten medför och som inte skall beaktas två gånger. En ovillkorlig förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension och individuell förtidspension är att arbetstagaren har rätt till återstående tid. Beviljandet av egentlig invalidpension förutsätter inte rätt till återstående tid, men rätten till återstående tid inverkar på beloppet av den invalidpension som beviljas.

När samordningsgrunden fastställs beaktas också gamla förtjänster. Samordningsgrunden fastställs på basis av de gamla förtjänsterna, om den, fastställd på detta sätt, är högre än om den skulle fastställas på basis av inkomster som erhållits efter återkomsten till arbetspensionssystemet i Finland. På motsvarande sätt beaktas de gamla förtjänsterna också när maximibeloppet av pensionerna, dvs. taket, enligt 10 § 6 mom. StPL fastställs.

Om ett fribrev har upprättats via en fondöverföring, skall dock för samordningen en pensionslön för tjänstgöringen i Europeiska gemenskaperna fastställas särskilt. Enligt förslaget kan som samordningsgrund användas den lön som pensionen från Europeiska gemenskaperna grundar sig på. Bestämmelsen behövs på grund av att samordningsgrunden härvid i allmänhet är högre, eftersom pensionen i gemenskaperna grundar sig på en persons slutliga lön.

14 §. *Ändringssökande.* Om en pensionstagar anser att den pension som beviljats honom på basis av fribrev inte överensstämmer med denna lag eller med villkoren i de grunder för fribrev som social- och hälsovårdsministeriet fastställt, kan han söka ändring i beslutet så som bestäms i lagen om statens pensioner.

4 kap. Särskilda bestämmelser

15 §. *Överenskommelse med Europeiska gemenskapernas administration.* I artiklarna 11 och 12 i bilaga VIII till personalförordningen finns inte bestämmelser om alla de omständigheter som hänför sig till överföringen. Därför ges social- och hälsovårdsministeriet i den föreslagna lagen rätt att med Europeiska gemenskapernas administration komma överens om de nödvändiga åtgärderna i anslutning till överföringen.

16 §. *Ikraftträdande.* Lagförslaget 16 § innehåller en ikraftträdelsebestämmelse.

1.2. Lagen om pension för arbetstagare

22 a §. Det föreslås att en ny paragraf fogas till lagen. Enligt paragrafen skall den som tillträder en tjänst i Europeiska gemenskaperna ha rätt att överföra pensionsrätten enligt APL till gemenskaperna så, som föreslås bestämt i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem.

1.3. Lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

14 a §. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf, som har samma innehåll som den 22 a § som ovan föreslås bli fogad till APL.

1.4. Lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare

12 a §. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf, som har samma innehåll som den 22 a § som ovan föreslås bli fogad till APL.

1.5. Lagen om pension för lantbruksföretagare

21 a §. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf, som har samma innehåll som den 22 a § som ovan föreslås bli fogad till APL.

1.6. Lagen om pension för företagare

18 a §. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf, som har samma innehåll som den 22 a § som ovan föreslås bli fogad till APL.

1.7. Lagen om sjömanspensioner

69 a §. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf, som har samma innehåll som den 22 a § som ovan föreslås bli fogad till APL.

1.8. Lagen om statens pensioner

29 §. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf, som har samma innehåll som den 22 a § som ovan föreslås bli fogad till APL.

1.9. Lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

19 c §. Det föreslås att till lagen fogas en ny paragraf, som har samma innehåll som

den 22 a § som ovan föreslås bli fogad till APL.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

Den överenskommelse mellan Europeiska gemenskapernas administration och social- och hälsovårdsministeriet som avses i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem får träffas efter att denna lag trätt i kraft. Denna lag tillämpas också retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 1995 på dem som tjänstgör i gemenskapernas institutioner. Frågan om inom vilken tid de anställda i gemenskapernas institutioner efter att lagen trätt i kraft skall göra en ansökan om överföring av pensionsrätten, bestäms enligt Europeiska gemenskapernas lagstiftning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.**Lag****om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag gäller överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem enligt bilaga VIII till rådets förord-

ning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68 om fastställande av tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i dessa gemenskaper samt om införande av särskilda tillfälliga åtgärder beträffande kommissionens tjänstemän.

Överföringen gäller pensionsrätt som en person med stöd av de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) har intjänat på basis

av arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller företagarkerksamhet.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *behörig pensionsanstalt* den pensionsanstalt som sköter pensionsskyddet enligt de lagar som avses i 1 § 2 mom. och som avgör pensionsansökan,

2) *överföringsbelopp* det i 5 § avsedda kapitalvärdet på pensionsrätt som överförs,

3) *beräkningsdagen för överföringsbeloppet* den dag som den kalkylmässiga överföringen av pensionsrätten till gemenskapernas pensionssystem avser.

3 §

Förbindelseorgan

Pensionsskyddscentralen är det förbindelseorgan som sköter de uppgifter som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag.

Som förbindelseorgan skall pensionskyddscentralen bland annat

1) med Europeiska gemenskapernas administration komma överens om de åtgärder som överföringen av pensionsrätten föranleder och vidta dessa åtgärder,

2) på basis av de behöriga pensionsanstaltarnas beslut ge ett sammandrag av de intjänade pensionsrättigheterna,

3) meddela beslut om såväl överföringsbeloppet och räntan på det som de behöriga pensionsanstaltarnas finansieringsandelar,

4) med den som ansöker om överföring ingå avtal om återföring av pensionsrätten enligt 3 kap.,

5) hos den behöriga pensionsanstalt som är skyldig att betala pensionen ta ut dess andel av det belopp som överförs till Europeiska gemenskapernas pensionssystem,

6) övervaka att pensionsrättigheter som återförs enligt 3 kap. på behörigt sätt återförs till arbetspensionssystemet i Finland.

Utan hinder av sekretessbestämmelserna har pensionskyddscentralen rätt att av den behöriga pensionsanstalten få de upplysningar den behöver för skötseln av uppgifterna som förbindelseorgan samt att lämna Europeiska gemenskaperna sådana upplysningar

som behövs för verkställigheten av denna lag.

2 kap.

Överföring av pensionsrätt till Europeiska gemenskaperna

4 §

Rätten till överföring och pensionsrätt som överförs

En tjänsteman eller tillfälligt anställd i Europeiska gemenskaperna har rätt att till Europeiska gemenskapernas pensionssystem överföra pensionsrätt som avses i 1 § 2 mom.

Överföringen gäller pensionsrätt som den som är berättigad till överföring har intjänat fram till beräkningsdagen för överföringsbeloppet, justerad enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare. Överföringen gäller också tilläggsförmåner enligt 11 § lagen om pension för arbetstagare, 11 § lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969) och 11 § lagen om pension för företagare (468/1969), med undantag av begravningsbidrag. Den pensionsrätt som överförs omfattar alla de pensionsrättigheter som avses i denna paragraf, samordnade enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare.

5 §

Beloppet av den pensionsrätt som överförs

Beloppet av den pensionsrätt som överförs motsvarar kapitalvärdet på den pensionsrätt som avses i 4 §. Kapitalvärdet beräknas enligt de grunder som vederbörande ministerium fastställer på framställning av pensionskyddscentralen.

6 §

Ränta på överföringsbeloppet

På överföringsbeloppet betalas en årlig ränta på tre och en halv procent, räknat från beräkningsdagen för överföringsbeloppet till den dag då överföringen till Europeiska gemenskaperna äger rum.

7 §

Kalkyl över pensionsrätten

Efter att av Europeiska gemenskapernas administration ha fått meddelande om ansökan om överföring av pensionsrätten, begär pensionsskyddscentralen av de behöriga pensionsanstalterna ett beslut om sökandens pensionsrättigheter enligt 4 § samt ger sökanden ett sammandrag av dessa och av överföringsbeloppet enligt förhandskalkylen. Pensionsskyddscentralen sänder förhandskalkylen för kännedom till Europeiska gemenskapernas administration.

8 §

Avtal om återföring av pensionsrätten

Den som ansöker om överföring kan med pensionsskyddscentralen ingå avtal om återföring av pensionsrättigheterna till arbetspensionssystemet i Finland. I avtalet befullmäktigar sökanden Europeiska gemenskapernas administration att i en sådan situation med avgångsvederlag som avses i 12 § till pensionsskyddscentralen betala ett belopp som grundar sig på värdet av den pensionsrätt som i enlighet med denna lag överförs till gemenskaperna. Avtalet ingås efter att de beslut som avses i 7 § har vunnit laga kraft.

9 §

Hur överföringen genomförs

Pensionsskyddscentralen meddelar beslut om det belopp som skall överföras till Europeiska gemenskaperna och som utgörs av överföringsbeloppet och den ränta som enligt 6 § beräknas på det. Beslutet meddelas efter att avtal enligt 8 § har ingåtts eller, om avtal inte har ingåtts, efter att de beslut som avses i 7 § har vunnit laga kraft.

Pensionsskyddscentralen meddelar dessutom beslut om finansieringsandelarna när det gäller överföringsbeloppet och räntan på det. Finansieringsandelarna och betalningen av dem bestäms enligt de grunder som avses i 5 §.

Pensionsskyddscentralen överför till Europeiska gemenskaperna överföringsbeloppet jämte ränta efter att de beslut som avses i denna paragraf vunnit laga kraft. För överfö-

ringen tar pensionsskyddscentralen hos de behöriga pensionsanstalterna ut överföringsbeloppet jämte ränta.

10 §

Överföringens rättsverkningar

Ett arbets-, tjänste- eller annat anställningsförhållande eller företagaverksamhet som den överförda pensionsrätten har grundat sig på, anses vid tillämpningen av de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 1 § 2 mom. ha upphört senast vid utgången av den dag som föregått beräkningsdagen för överföringsbeloppet. Tiden före upphörandet berättigar, efter att överföringen av pensionsrätten till Europeiska gemenskapernas pensionssystem har ägt rum, inte längre till pension från arbetspensionssystemet i Finland.

11 §

Ändringsökande

En part som är missnöjd med en pensionsanstalts beslut eller med pensionsskyddscentralens beslut om den pensionsrätt som överförs och om finansieringsandelarna får söka ändring i beslutet enligt de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 1 § 2 mom. Besvärsskriften skall tillställas pensionsskyddscentralen inom besvärstiden. Om besvären gäller ett beslut av en pensionsanstalt, räknas besvärstiden från den dag då parten har fått del av sammandraget enligt 7 §. Pensionsskyddscentralen skall då sända besvären till den pensionsanstalt som meddelat beslutet för behandling.

3 kap.

Återföring av pensionsrätt från Europeiska gemenskaperna

12 §

Återföring av pensionsrätten

En person har rätt till återföring av pensionsrätten till arbetspensionssystemet i Finland, om personens tjänstgöring i Europeiska gemenskaperna upphör utan att han eller hon

på basis av tjänstgöringen får rätt till framtida pension och om han eller hon har ingått avtal enligt 8 § med pensionskyddscentralen.

Det belopp som återförs från Europeiska gemenskaperna (återföringsbeloppet) är den del av avgångsvederlaget som motsvarar det överföringsbelopp som har betalats till gemenskaperna, höjd med den beräkningsränta som avses i 12 a § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare, eller det kapitalvärde som motsvarar hela den pensionsrätt som intjänats enligt Europeiska gemenskapernas pensionssystem (fondöverföring).

Som kapitalvärde för pensionsrätt som enligt 1 mom. återförs till Finland används återföringsbeloppet. Utgående från kapitalvärdet beräknas pensionsrätten enligt de grunder som avses i 5 §. Statskontoret sköter dessa pensionsrättigheter. Återföringsbeloppet intäktsförs till statens pensionsfond.

13 §

Återföringens rättsverkningar

På basis av återförd pensionsrätt har en person i tillämpliga delar rätt till pension enligt bestämmelserna om nya förmånstagare i 1 § 3 mom. lagen om statens pensioner (280/1966), dock inte till ålderspension före 65 års ålder eller till förtida ålderspension före 60 års ålder. Vid fastställandet av pension som beviljas på basis av återförd pensionsrätt räknas sådan återstående tid som avses i 5 a § lagen om statens pensioner inte som till pension berättigande tid.

När det avgörs huruvida förutsättningarna för erhållande av pension uppfylls eller när samordningsgrunden enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare eller pensionernas maximibelopp enligt 10 § 6 mom. lagen om statens pensioner fastställs, beaktas de tjänstgöringstider och arbetsförtjänster som utgör grund för överföringsbeloppet. Som samordningsgrund kan också användas den lön som Europeiska gemenskapernas pension grundar sig på, om pensionsrätten har återförts i

form av en sådan fondöverföring som avses i 12 § 2 mom.

14 §

Ändringssökande

Om en pensionstagare anser att den pension som på basis av detta kapitel har beviljats honom eller henne inte överensstämmer med denna lag och de villkor för fribrev som vederbörande ministerium har fastställt, kan pensionstagaren söka ändring i beslutet så som bestäms i lagen om statens pensioner.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

15 §

Överenskommelse med Europeiska gemenskapernas administration

Vederbörande ministerium har rätt att med Europeiska gemenskapernas administration träffa en överenskommelse, i vilken avtalas om de åtgärder som hänför sig till överföringen.

16 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1999.

Sådan överenskommelse med Europeiska gemenskapernas administration som avses i denna lag kan träffas efter att denna lag har trätt i kraft.

Vad som i denna lag bestäms om överföring av pensionsrätt till Europeiska gemenskaperna, tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 1995 på en person som när denna lag träder i kraft är anställd vid en av Europeiska gemenskapernas institutioner.

2.

Lag**om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) en ny 22 a § som följer:

Överföring av pensionsrätt till Europeiska gemenskaperna

22 a §

En arbetstagare har rätt att överföra sin pensionsrätt enligt denna lag till Europeiska gemenskaperna så som bestäms i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (/). Till

den del lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem innehåller bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag, tillämpas bestämmelserna i den förstnämnda lagen på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskaperna och som återförs därifrån.

Denna lag träder i kraft den 1999.

3.

Lag**om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) en ny 14 a § som följer:

14 a §

En arbetstagare har rätt att överföra sin pensionsrätt enligt denna lag till Europeiska gemenskaperna så som bestäms i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (/). Till den del lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och

Europeiska gemenskapernas pensionssystem innehåller bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag, tillämpas bestämmelserna i den förstnämnda lagen på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskaperna och som återförs därifrån.

Denna lag träder i kraft den 1999.

4.

Lag**om ändring av lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 26 juli 1985 om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) en ny 12 a § som följer:

12 a §

En arbetstagare har rätt att överföra sin pensionsrätt enligt denna lag till Europeiska gemenskaperna så som bestäms i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (/). Till den del lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och

Europeiska gemenskapernas pensionssystem innehåller bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag, tillämpas bestämmelserna i den förstnämnda lagen på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskaperna och som återförs därifrån.

Denna lag träder i kraft den 1999.

5.

Lag**om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/1969) en ny 21 a § som följer:

21 a §

En lantbruksföretagare har rätt att överföra sin pensionsrätt enligt denna lag till Europeiska gemenskaperna så som bestäms i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (/). Till den del lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och

Europeiska gemenskapernas pensionssystem innehåller bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag, tillämpas bestämmelserna i den förstnämnda lagen på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskaperna och som återförs därifrån.

Denna lag träder i kraft den 1999.

6.

Lag**om ändring av lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) en ny 18 a § som följer:

18 a §

En företagare har rätt att överföra sin pensionsrätt enligt denna lag till Europeiska gemenskaperna så som bestäms i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (/). Till den del lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och

Europeiska gemenskapernas pensionssystem innehåller bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag, tillämpas bestämmelserna i den förstnämnda lagen på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskaperna och som återförs därifrån.

Denna lag träder i kraft den 1999.

7.

Lag**om ändring av lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut
 fogas till 12 kap. lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/1956) en ny 69 a § som följer:

69 a §

En arbetstagare har rätt att överföra sin pensionsrätt enligt denna lag till Europeiska gemenskaperna så som bestäms i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (/). Till den del lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och

Europeiska gemenskapernas pensionssystem innehåller bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag, tillämpas bestämmelserna i den förstnämnda lagen på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskaperna och som återförs därifrån.

Denna lag träder i kraft den 1999.

8.**Lag****om ändring av lagen om statens pensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/1966) en ny 29 § som följer:

29 §

En förmånstagare har rätt att överföra sin pensionsrätt enligt denna lag till Europeiska gemenskaperna så som bestäms i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (/). Till den del lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och

Europeiska gemenskapernas pensionssystem innehåller bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag, tillämpas bestämmelserna i den förstnämnda lagen på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskaperna och som återförs därifrån.

Denna lag träder i kraft den 1999.

9.

Lag

om ändring av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) en ny 19 c § som följer:

19 c §

En tjänsteinnehavare och en arbetstagare samt en person som avses i 1 § 7 och 8 mom. har rätt att överföra sin pensionsrätt enligt denna lag till Europeiska gemenskaperna så som bestäms i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (/). Till den del lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbets-

pensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem innehåller bestämmelser som avviker från bestämmelserna i denna lag eller i den pensionsstadga som avses i 3 § 1 mom., tillämpas bestämmelserna i den förstnämnda lagen på pensionsrätt som överförs till Europeiska gemenskaperna och som återförs därifrån.

Denna lag träder i kraft den 1999.

Helsingfors den 13 november 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre

